

Tussen coördineren en innoveren
De Nationale Raad voor Landbouwkundig Onderzoek
1957-2000

Tussen coördineren en innoveren

De Nationale Raad voor Landbouwkundig Onderzoek
1957-2000

**Fokko Jan Dijksterhuis
Barend van der Meulen
m.m.v. Frank van der Most**

Nederlands Agronomisch Historisch Instituut
Groningen/Wageningen 2007

Historia Agriculturae 39

Published by/uitgegeven door

Nederlands Agronomisch Historisch Instituut (NAHI)

Oude Kijk in 't Jatstraat 26, 9712 EK Groningen
Hollandseweg 1, 6706 KN Wageningen

Internet: www.rug.nl/let/nahi

E-mail: nahi@rug.nl

Deze uitgave kwam tot stand in samenwerking met de Stichting Historie der Techniek (www.histech.nl) en werd mogelijk gemaakt door het InnovatieNetwerk (www.innovatienetwerk.org) en de Commissie van Overleg Sectorraden (COS) (www.cos-toekomstverkenningen.nl).

Dit project werd begeleid door een commissie bestaande uit:
ir. Nanko Dijkveld Stol (InnovatieNetwerk), dr.ing. Gertjan Fonk (InnovatieNetwerk), prof.dr. Pim Kooij (Rijksuniversiteit Groningen - Wageningen UR); dr. Jan Korsten (Stichting Historie der Techniek), prof.dr. Arie Rip (Universiteit Twente), ir. Hans Rutten (InnovatieNetwerk), prof.dr. Johan Schot (Technische Universiteit Eindhoven/Stichting Historie der Techniek).

ISBN 97 890 3672 9789

© 2007 Nederlands Agronomisch Historisch Instituut/Stichting Historie en Techniek

Niets in deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, of op enige andere manier zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

No part of this book may be stored in a computerized system or reproduced in any form, by print, photo print, microfilm or any other means without written permission from the publisher.

Omslagontwerp en vormgevingsadviezen: Edward Houting BNO.
Druk: Grafisch Centrum RUG.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1 De ontwikkeling van de raad (1957-2000)	11
1.1 1957-1980: coördinatie van het veld	13
1.1.1 De eerste raad: 1957-1970	15
1.1.2 Het netwerk	20
1.1.3 Projectadministratie en economische evaluatie	24
1.1.4 De tweede raad: 1970-1986	28
1.1.5 Matrixorganisatie en research management	31
1.1.6 De NRLO als pionier voor de sectorraden	36
1.2 1980-1995: periode van transitie	44
1.2.1 Onderbouw ter discussie	47
1.2.2 Ondergegaan in het ministerie	51
1.3 1995-2000: visie op het veld	53
2 Meerjarenvisies als mediator van de organisatie	59
2.1 De aanloop naar de meerjarenvisies	60
2.2 De eerste meerjarenvisie	63
2.2.1 De totstandbrenging van de eerste meerjarenvisie	65
2.2.2 Het resultaat van de eerste meerjarenvisie	70
2.3 Latere meerjarenvisies	72
2.3.1 Meerjarenplan	73
2.3.2 De laatste meerjarenvisies	75
2.4 Besluit: visies voor het veld	79
3 Alternatieven in de landbouw	81
3.1 Inleiding: de politiek van de landbouw	82
3.2 Het debat in goede banen	85
3.3 Gangbaar onderzoek en alternatieven	97
3.3.1 Ontwikkeling Bedrijfssystemen	99
3.3.2 Hoe alternatief is geïntegreerd?	109
3.3.3 Geïntegreerd op de politieke agenda	114
3.4 Landbouw in het natuurlijke en politieke landschap	116
3.4.1 Aangepaste landbouw van wetenschap naar beleid	116
3.4.2 Omslag van de landbouw	123
3.5 Transitie van de landbouw, transitie van de NRLO	127

4	De uitdagingen van de biotechnologie	131
4.1	De eerste reactie van de NRLO	134
4.2	De configuratie van het biotechnologisch veld	139
4.2.1	Professor Schilperoort: een visionaire voorzitter	142
4.2.2	Conclusie: participantenorganisatie en krachten van het veld	151
4.3	Nieuwe ronde, nieuwe kansen	155
4.3.1	Biotechnologie in de bestaande matrix	156
4.3.2	Landbouw op de innovatieve kaart	158
4.3.3	Epiloog: veranderende omgeving voor innovatiebeleid	159
5	Conclusies: dynamiek en institutionalisering	163
5.1	Continuïteit en verandering	164
5.2	Werking en effect	167
5.3	Succes en falen	170
5.4	Instrumenten en competenties	172
5.5	Onafhankelijkheid en samenwerking	175
5.6	NRLO als sectorraad	178
	Samenvatting	181
	Summary	187
	Bijlage: Lijst van leden van de NRLO	193
	Bronnen	199
	Lijst van geïnterviewde personen	200
	Literatuur	201
	Lijst van afkortingen	206
	Over de auteurs	208
	Historia Agriculturae	209